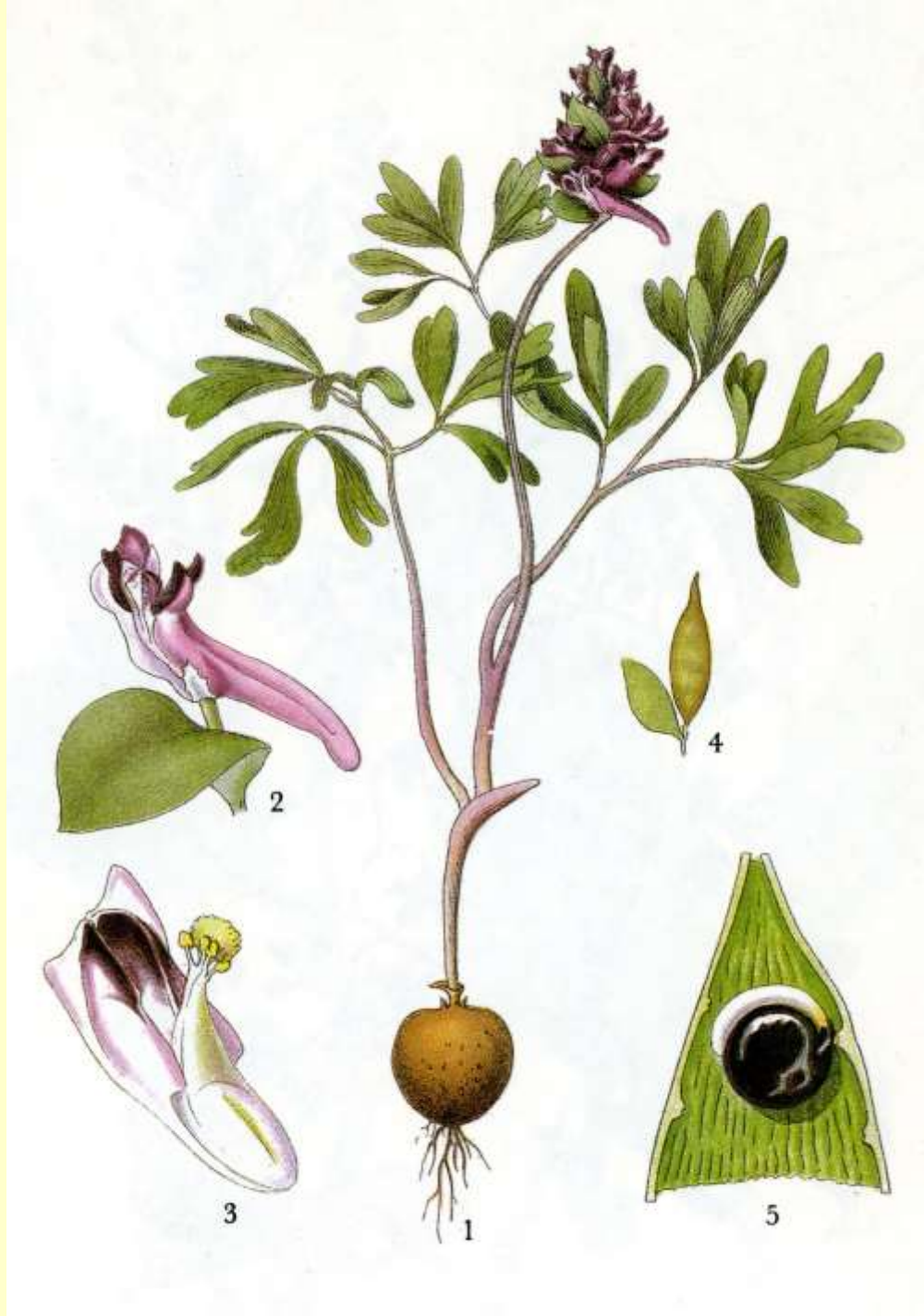
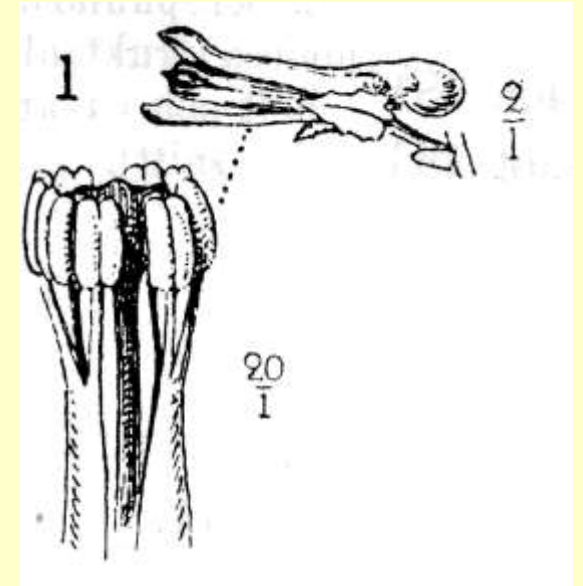

Nyckla nunneörter, släktet *Corydalis*

- Inte så lätt att se ståndarna och pistillen, men vi visar olika principer.
- Nunneörterna liknar jordrök-arterna, släktet *Fumaria*.
- Bland annat dessa ingår i en underfamilj bland vallmoväxterna, **Papaveraceae**.

Hela plantan
enligt
Lindman

Hur ståndarna sitter
ihop i 2 grupper enligt
Lindman

Försök till fotografering i stereolupp

Huvudnyckel 1

Klasserna i Linnés sexualsystem

- 1 Växter med ståndare och pistiller (hos barrträden nakna fröämnen) = fanerogamer (fröväxter)
- 2 Alla blommor tvåkönade
- 3 Ståndare fria från varandra och från pistillens märke
 - Ståndare 1 Monandria, s. 34
 - Ståndare 2 Diandria, s. 34
 - Ståndare 3 Triandria, s. 35
 - Ståndare 4, ungefär lika långa Tetrandria, s. 36
 - Ståndare 5 Pentandria, s. 37
 - Ståndare 6, ungefär lika långa Hexandria, s. 40
 - Ståndare 7 Heptandria, s. 41
 - Ståndare 8 Octandria, s. 41
 - Ståndare 9 Enneandria, s. 42
 - Ståndare 10 Decandria, s. 42
 - Ståndare 12 Dodecandria, s. 43
 - Ståndare fler än 12 på ett ringformigt fäste, skilt från pistillfästet Icosandria, s. 43
 - Ståndare fler än 12, fästa tätt under pistillfästet Polyandria, s. 44
 - Ståndare 4, av vilka 2 längre = tvåväldiga Didynamia, s. 44
 - Ståndare 6, av vilka 4 längre = fyrväldiga Tetradynamia, s. 45
- 3 Ståndare förenade med varandra el. med pistillens märke
 - 4 Ståndarknappar fria, strängarna förenade
 - Strängarna förenade i en grupp Monadelphia, s. 45
 - Strängarna förenade i två grupper Diadelphia, s. 45
 - Strängarna förenade i tre grupper Polyadelphia, s. 46
 - 4 Ståndarknappar förenade med varandra el. med pistillens märke
 - Ståndarknappar förenade till ett rör Syngenesia, s. 46
 - Ståndarknappar fästa på pistillens märke Gynandria, s. 46

Strikt efter "Kroken":

17 Klass Diadélphia: ståndarknappar fria, strängarna förenade i två grupper

- 1 9 ståndare förenade, 1 fri Fabaceae, s. 243
- 1 Ståndare i två lika knippen
 - 2 Varje ståndarknippe m. 3 knappar Papaveraceae, s. 216
 - 2 Varje ståndarknippe m. 4 knappar Polygalaceae, s. 259

46 Fam. Papaveráceae, vallmoväxter

Örter m. mjölkartad el. klar saft; foderblad tidigt avfallande; kronblad 4–6; frukt kapsel.

- 1 Blr radiärsymmetriska m. 4 lika kronblad
 - 2 Märke stjärnformigt (4 el. flera flikar); fruktämne o. kapsel tjocka (ej 10 ggr så långa som breda) **Papaver 1**
 - 2 Märke tvåflikigt; fruktämne o. kapsel smala (mer än 10 ggr så långa som breda)
 - 3 Stjälkblad skaftade; blr flocklikt ställda **Chelidonium 3**
 - 3 Stjälkblad oskaftade; blr ensamma **Glaucium 2**
- 1 Blr tvåsidigt symmetriska m. 4 olika kronblad, ett m. sporre
 - 4 Krongul el. gulvit
 - 5 Blad m. klänge **Ceratocarpus 6**
 - 5 Blad utan klänge
 - 6 Åtm. nedre stödblad flikiga **Corydalis nobilis 4**
 - 6 Alla stödblad hela **Pseudofumaria 5**
 - 4 Krona röd (sällan vit)
 - 7 Fruktämne nästan klotrunt; frukt nöt **Fumaria 7**
 - 7 Fruktämne långsträckt, plattat; frukt kapsel **Corydalis 4**

4 *Corýdalis*

2 yttre kronblad omslutande de i spetsen hopväxta inre, ett av de yttre med sporre; ståndarknippen 2, varje med 3 knappar; blr i klase; frukt kapsel, liknande en skida.

1 Blr till största delen gula **C. nobilis 6**

1 Blr röda (sällan vita)

2 Stödblad flikiga (46:5)

3 Nedre blomskaft korta (högst 5 mm) **C. pumila 4**

3 Nedre blomskaft långa (10–25 mm)..... **C. solida 5**

2 Stödblad hela (46:4)

4 Stjälk utan fjäll vid basen **C. cava 1**

4 Stjälk med stort fjäll nära basen

5 Blomklasar upprätta m. 5–15 blr **C. gotlandica 3**

5 Blomklasar böjda m. 1–5 blr..... **C. intermedia 2**

1 **C. cava**, HÅLNUNNEÖRT: ihålig knöl med birötter knippevis på utsidan. – Lundar, parker. Sk ta, Öl ma, Bl, Klm, Sm, Ög, Upl r, även förvildad. V. (46:4)

2 **C. intermedia**, SMÅNUNNEÖRT: knöl kompakt m. birötter nedtill; frukt jämnt avsmalnande mot spetsen. – Lundar. Sk–Upl ta, Vrm, Dlr–Hls, Hrl r, Mpd, Ång, Jmt, ÅsL–LyL ma, PL, TL r. Tidigt på V.

3 **C. gotländica**, GOTLÄNDSK NUNNEÖRT: lik nr 2, men större och kraftigare; frukt tvärt avsmalnande till en utdragen spets. – Gräsmark. Gtl r. V. (E).

4 **C. pumila**, SLOKNUNNEÖRT: knöl kompakt; krona blekröd, ca 15 mm lång, sporre rak. – Lundar. Mest kusttr. Bh, Sk–s. Upl ta–ma (i Mälaromr. även Vsm), Sm, Bh, Vg r. V. (46:5)

5 **C. solida**, STOR NUNNEÖRT: knöl kompakt; krona rödviolett, 15–20 mm lång, sporre något krökt. – Lundar, strandsnär, parker. Sk–Gstr ma, ursprunglig i Gtl och särskilt vid kusten i Upl, f.ö. spridd från odling. V. (46:6) – De vilda formerna fördes tidigare till ssp. *laxa*.

6 **C. nobilis**, SIBIRISK NUNNEÖRT: storväxt; långsträckt jordstam; krona m. lång sporre (ca 7 mm). – Lokalt förvildad i parker etc. (särskilt Upl). SV.

Strikt efter Svensk Fältflora:

HUVUDNYCKEL

Växter utan gröna blad eller stjälkar vid blomningen	Nyckel I
Växter som bildar groddknoppar eller knopplika skott	Nyckel II
Växter i eller på vatten	Nyckel III
Träd och buskar. Vedväxter	Nyckel IV
Blommor med foder och fribladig krona	Nyckel V
Blommor med foder och sambladig krona	Nyckel VI
Blommor 3-taliga. Blad parallelnerviga	Nyckel VII
Växter utan eller med enkelt, hinnartat, grön- eller brunaktigt hylle	Nyckel VIII
Växter med sporer. Kärlkryptogamer	Nyckel IX

Nyckel V: Blommor med foder och fribladig krona

1. Blommor regelbundna	2
1. Blommor bisymmetriska eller zygomorfa	55

Vi kan alltså hoppa
direkt till nummer
55!

55. Blommor med större eller mindre sporre som innehåller nektar	56
55. Blommor utan sporre	61
56. Blommor bisymmetriska, med korta påslika sporrar	nunneörter, jordrök 112
56. Blommor zygomorfa, med en sporre	57

57. Blad enkla, hela eller tandade	58
57. Blad sammansatta eller flikiga	60
58. Blad hela, oskaftade, parallelnerviga	orkidéer 56ff
58. Blad skaftade, hand- eller fjädernerviga	59
59. Foder och krona av samma färg. Sporre lång och spetsig	balsaminväxter 208
59. Foder grönt, krona färgad. Sporre kort, trubbig	violväxter 162f
60. Blad 1-3 gånger sammansatta. Blommor 4-taliga	nunneörter 112
60. Blad handflikiga. Blommor 5-taliga	riddarsporre 114

Jämför Elvers: Vår flora i färg fanerogamer

Examinationsschema

DELNYCKEL IV

Blommor med insektskyltande, utpräglat ensymmetrisk krona

A 2. Buskar eller ris

B 2. Fjärilsblommor

se fam **Legumino'sae**
(grupp 22): *Geni'sta-*
gruppen 318–321
Loni'cera 569, 570,
linnéa 578

B 1. Rör- eller trattformiga blommor

A 1. Örter

B 4. Fjärilsblommor

se fam **Legumino'sae**
(grupp 22): 322–353
fam **Viola'ceae** (grupp 27)
385–392

B 3. Violblommor

B 2. Andra blommor med någon form av över- och underläpp

C 5. Helt bladlösa, icke gröna växter

D 2. Hela växten skär

D 1. Hela växten gul- eller brunaktig

vätteros 552
korallrot 112,
nästrot 116
se grupp 36: fam **Lentibu-**
laria'ceae 553, 554, not-
blomster 590
Liste'ra 113, 114

C 4. Alla blad samlade vid basen av den blombärande stälken

C 3. Ett par motsatta blad på den blombärande stälken

C 2. Flera par motsatta blad på den blombärande stälken

D 2. Tydligt 4-delat fruktämne

D 1. 2-rummigt fruktämne

fam **Labia'tae** (grupp 35)
493–515
se grupp 36: fam **Scrophu-**
laria'ceae: 523–546,
linnéa 578

C 1. Strödda blad på den blombärande stälken

D 4. Blommor med många ståndare

D 3. Blommor med 5 ståndare — gulblommiga växter

D 2. Blommor med 4 ståndare, av vilka 2 är längre, eller med endast 2 ståndare

riddarsporre 204,
stormhatt 205
Impa'tiens 369

se grupp 36: fam **Scrophu-**
laria'ceae: 522–551

Examinationsschema

D 1. Ståndarna mycket små och svåra att urskilja

E 2. Finflikiga blad

fam **Fumaria'ceae** (grupp 17) 228–230

E 1. Helbräddade, parallelnerviga blad

fam **Orchida'ceae** (grupp 7) 101–116

B 1. Från sidorna tillplattade, ej läppformade blommor

C 2. Talrika, smala, strödda blad

jungfrulin 364

C 1. Några få par breda, motsatta blad

Circæ'a 398

En del ensymmetriska blommor, hos vilka skillnaden mellan kronbladen inte är så stor, att man kan tala om över- och underläpp i blomman, återfinns även i delnycklarna II och III.